

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**Соціальне і правове забезпечення волонтерської
діяльності в Україні в умовах безпекових викликів**

МАТЕРІАЛИ

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
27 квітня 2023 року*

Київ – 2023

УДК 342.349.3:364-322(477)

Рекомендовано до друку Вченою радою Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 5 від 27.04.2023 р.).

Соціальне і правове забезпечення волонтерської діяльності в Україні в умовах безпекових викликів: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова, Р. Г. Драпушка; Навчально-науковий інститут права УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 27 квітня 2023 р.). Київ, 2023. 246 ст.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціальне і правове забезпечення волонтерської діяльності в Україні в умовах безпекових викликів» містять короткий зміст результатів науково-дослідних робіт студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників та наукових співробітників закладів вищої освіти, наукових установ і організацій. Збірник присвячений актуальним проблемам соціального захисту, охорони здоров'я, правового регулювання та підтримки волонтерів, а також аналізу практики застосування законодавчих та нормативних актів у цій сфері. Збірник містить цінну інформацію для дослідників, викладачів, практиків та всіх, хто цікавиться проблемами волонтерства в Україні та має намір допомогти розвитку цього напрямку в державі.

Розраховано на усіх зацікавлених проблемами волонтерської діяльності в їх соціальних і правових аспектах.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори матеріалів.

©Автори публікацій, 2023

©Навчально-науковий інститут права, 2023

©Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023

МАКАРОВА ОЛЕНА,
*кандидат юридичних наук, заступник директора
з навчально-методичної роботи Навчально-наукового інституту права,
доцент кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

БОСАК АНАСТАСІЯ,
*студентка IV курсу зі спеціальності 081 «Право»
Навчально-наукового інституту права
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

УЧАСТЬ МОЛОДІ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Запровадження воєнного стану на території України у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації стало поштовхом до розвитку волонтерської діяльності в нашій державі. Ми стали не лише свідками, а й безпосередніми учасниками самоорганізації активної частини населення, зокрема молоді, спрямованої на розв'язання гострих проблем сьогодення.

З початком війни в Україні ми особливо гостро відчули потребу в налагодженому механізмі надання оперативних і виважених відповідей у вирішенні пріоритетних проблем і завдань, швидкому реагуванні при їх виникненні, мінімізації загроз та ризиків тощо.

Волонтерська діяльність – це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Волонтерська діяльність ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, неприбутковості [1].

Волонтерство втілює в собі найшляхетніші прагнення людства до гуманізму, миру, свободи, безпеки для всіх людей [2]. Відповідно до чинного законодавства волонтером є фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги.

Волонтерами можуть стати громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які є дієздатними [1].

Залучення молоді до волонтерської діяльності під час воєнного стану відбувається при врахуванні багатьох мотивів. Мотивація – це, насамперед, те, що «підштовхує» людину вчинити певну дію відповідно до потреби, що виникла. Через вплив мотивацій одна людина витрачає велику кількість часу і сил на самоствердження, інша – на самозбереження [3, с. 33].

Активна та вмотивована молодь, готова «перевертати гори», але не завжди всі знають, з чого почати. Щоб зайнятися волонтерською діяльністю, потрібно починати з малого.

По-перше, необхідно визначити, які завдання буде цікавіше виконувати: чи займатися механічною роботою (плести сітки, сортувати гуманітарну допомогу тощо); чи спілкуватися з людьми; чи надавати свої професійні послуги. Це дуже важливо, адже кожна людина краще та якісніше робить те, що вміє та любить.

По-друге, потрібно знайти волонтерський рух, штаб чи організацію, які займаються тим напрямком, що вам близький.

Водночас необхідно пам'ятати, що власна безпека – понад усе. Адже перебуваючи у фізичній та емоційній безпеці, можна ефективно допомагати іншим.

Зазвичай, молоді люди мають страх щодо волонтерської діяльності, проте волонтерська діяльність – це не лише поїздки в зони бойових дій. Існує безліч варіантів, які не наражатимуть молоду особу на небезпеку. Насамперед, можна плести сітки (у навчальних закладах та гуманітарних штабах організують волонтерські групи); сортувати гуманітарну допомогу (у штабах часто потрібні додаткові руки, аби опрацювати тонни допомоги з-за кордону); доставляти продукти та ліки самотнім пенсіонерам (можна почати з сусідів, можливо, саме їм потрібна допомога); підтримувати тварин (у притулках часто потрібна допомога по догляду за тваринами).

Підтримка волонтерської діяльності через спілкування. Наразі існує проєкт «Мій телефонний друг», основна мета якого підтримка підопічного, який опинився в складній життєвій ситуації через бойові дії на території України. Для цього потрібно зареєструватися на сайті проєкту, підтримувати дітей внутрішніх переселенців (разом пограти, почитати книгу вголос чи повчитися. Це може бути справді неабиякою допомогою для тих, хто пережив жах війни).

Молодь також допомагає і онлайн, зокрема на інформаційному фронті. Шляхом поширення публікацій та коментарів різними мовами про ситуацію в Україні; залучення відомих людей підтримувати Україну в соціальних мережах; спростування фейків та поширення корисної інформації під час війни; створення ілюстрацій, пісень і віршів (це неабияк підтримує українців та водночас допомагає проявити власні емоції).

До волонтерської діяльності також залучені учні та студенти через участь у благодійних ярмарках, адже шляхом організації таких заходів можна зібрати значні суми коштів на підтримку військових або внутрішніх переселенців.

Таким чином, з перших днів війни в Україні роль волонтерської діяльності стала значущим ресурсом у вирішенні найгостріших проблем і завдань.

Список використаних джерел:

1. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>. (дата звернення: 06.04.2023).

2. Кожухаренко Л. В. Проблеми та перспективи молодіжного волонтерського руху в Україні на сучасному етапі. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Том 29 (68) № 1. 2018. С. 14–18. URL: https://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/1_2018/5.pdf.

3. Бондаренко З.П., Журавель Т.В., Лях Т.Л. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч. посібник. Київ: Волонтер. 2012. 286 с.